

Prevara sa kreditima u švajcancima osmišljena u Australiji pre 35 godina

Pljačka građana od strane banaka nije osmišljena juče, a ni pre desetak godina. To se dogodilo mnogo ranije odnosno 1980 godine u Australiji. Naime, te godine su banke rešile da daju kredite farmerima u švajcarskim francima i jenima, jer je kamatna stopa kredita bila povoljnija u odnosu na australijski dolar. kamatna stopa kredita u australijskom dolaru iznosila je između 10 i 16 odsto, a u jenima odnosno švajcarskim francima kamatne stope su bili oko sedam posto.

Zbog ove razlike veliki broj ljudi u Australiji se upravo operelio za kredite u švajcarskim francima. Sve je bilo idealno do 1986. godine kada je australijski dolar počeo da pada, pa je i razlika u kamatnim stopama švajcarskog franka naglo skočila i postala vrlo nepovoljna. U australiji je scenario bio kao danas u Srbiji i ostalim zemljama u regionu, jer su banke na sve moguće načine pokušale, ali su i nastavile da naplaćuju visoke kamatne stope.

Mnogi farmeri su pokušali da pregovaraju sa bankama kako bi dobili olakšice prilikom otplate kredita, a pošto im to nije uspelo, mnogi pojedinci su ih tužili, ali su gubili sudske sporove, jer su se banke na sudu govorile da su građani bili svesni ovog rizika, da su znali u šta se upuštaju, a smišljali su još mnogde druge razloge kako bi opravdali svoje nepošteno poslovanje.

Godinama su banke imale prednost na sudu i zato što su njihovi advokati govorili da su bankari, navodno upozoravali ljude koji podižu kredit da treba da budu svesni opasnosti koja može da se dogodi. S druge strane kreditno zaduženi nisu mogli da dokažu da ih banke na takav scenario uopšte nisu upozorile, a bilo im je teško i da dokažu kakve su dogovore sklapali nekoliko godina ranije. Banke su se takođe pravdale da nisu znali šta će se desiti, jer su ove kredite izdavali u najboljoj nameri da bi pomogli farmerima.

Banka Vestcap je bila tada posebno uspešna u davanju kredita u švajcarskim francima, pa su oni najviše sporoća protiv građana i dobijali. Međutim 1991. godine od bivšeg bankara ove banke Džon Mek Lenana procurila su u javnost dva pisma iz 1986. godine u kojima se jasno pokazuje da je banka bila svesna rizika. Zbog svega ovoga usledila je istraga, u kojoj je dokazano da je banka Vestpak, ne samo da je bila svesna rizika, već je iznajmila i jednu advokatsku kancelariju koja im je pomagala da vešto prikriju svoju nameru.

Posle ove afere sa pismima, političari su se konačno okrenuli protiv banaka, a time su i korisnici kredita dobili pomoć i nadoknadu od države kako bi se izvukli iz problema. Ali sve to se desilo tek pet godina posle afere sa kreditima, ostavljajući mnogo dužnika u bankrotu i pod stečajem, sa svim tragedijama kakve ti događaji nose. Australijski scenario sa kreditom u švajcarskim francima kasnije je viđen u mnogim zemljama. Banke daju navodno jeftinije kredite, političari čute i drže stranu bankarima, a tek kasnije nude neku vrstu pomoći. Međutim u međuvremenu desi se mnogo tragedija poput razvoda, izgubljenih domova, samoubistava – a to su stvari koje nikada i nikome ne mogu da se nadoknade.